

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet

Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Oslo, 10.12.2013

Vår ref.
49020/HS11

Deres ref.
12/1080

Hørings svar - forslag om samordning av statlige innkjøp

Vi viser til høringsbrev datert 4.9.2013 med forslag om samordning av statlige innkjøp.

Arbeidsgiverforeningen Spekter organiserer virksomheter som er egne rettssubjekter og omfattes derfor i utgangspunktet ikke av forslaget. Vi har likevel synspunkter på forslaget, da det er åpnet for at noen av våre medlemmer frivillig kan velge å tiltre ordningen. Spekter har også synspunkter på effektivisering av offentlig sektor generelt.

Hovedbegrunnelsen for forslaget om samordning er potensialet for besparelser (både hos oppdragsgiver og tilbyder), bedre betingelser/priser, samt bedre oppfølging av leverandører og kontrakter. Fra Spekters side er vi positive til arbeidet med effektivisering av offentlig sektor, herunder også samordning av støttetjenester. Vi ser at det kan være muligheter for innsparing ved å samordne innkjøpsfunksjoner innen statsforvaltningen.

Det er foreslått at dette skal være en obligatorisk ordning for statlige forvaltningsorganer og at det skal være mulig å velge å tiltre ordningen for andre virksomheter med statlig eierskap. Fra Spekters side er det helt avgjørende at muligheten til å tiltre ordningen for andre virksomheter er basert på frivillighet. Mange av våre medlemmer har allerede etablert profesjonelle innkjøpsfunksjoner, enten alene eller i samarbeid med andre i samme sektor. For disse vil det neppe være interessant å delta i et statlig innkjøpssamarbeid. Det er mulig noen av våre mindre medlemsvirksomheter kan være interessert i å delta, men igjen, dette må være basert på frivillighet.

Samordning av innkjøp kan i utgangspunktet være positivt, men vi vil også peke på en del av ulempene og farene ved denne type samordning:

Samordning på tvers av forvaltningen kan lede til at større leverandører favoriseres. Inngangsterskelen for små leverandører kan bli høy, noe som kan lede til dårligere konkurranse i markedet. Det er viktig at samordning ikke medfører monopoldannelser blant leverandørene.

Fra Spekters side er vi opptatt av at innkjøp skal stimulere til innovasjon. Dette er også berørt i arbeidsgruppens rapport. Det er en fare for at felles innkjøpsordninger, langt fra de som kjenner behovet, kan hindre innovativt innkjøp.

Innkjøpet som kan legges til en nasjonal samordningsenhet er de "enklere" innkjøpene, som ikke krever faglig kompetanse om kjerneområdet til virksomhetene. Det betyr at de enkelte virksomhetene fortsatt vil måtte opprettholde innkjøpsfunksjon og kompetanse for å ivareta annen type innkjøp.

Et annet spørsmål er på hvilket nivå samordning er mest effektivt. På en del sektorer er det allerede etablert felles innkjøpsordninger, f.eks. HINAS på helsesektoren. Fellesordninger på sektornivå har den fordel at de kjenner sektoren og behovene bedre enn en enhet på nasjonalt nivå vil kunne gjøre.

Når det gjelder finansieringsordningen, så er det foreslått en modell med en omsetningsavgift på bruk av avtalene, som avtaleleverandør betaler. Spekter mener at dette kan få uheldige vridningseffekter ved at samordningsenheten vil få et incentiv for å inngå rammeavtaler som gir høyt volum, som gir igjen gir høyere inntekter. Det kan bety at områder hvor det er viktig å samordne innkjøpene, men som har lavere volum, kan bli nedprioritert.

Vi har fra Spekters side ikke sterke synspunkter på hvor eller hvordan enheten etableres. Vi mener at dette er en type oppgave som ikke behøver å ligge som en del av forvaltningen. Det vil være liten grad av politisk styringsbehov og innkjøpsfunksjonen vil heller ikke innebære myndighetsutøvelse. Behovet for å konkurrere om kompetanse i arbeidsmarkedet, tilsier også en selskaps- eller foretaksform med større handlefrihet på personalområdet. Samtidig tror vi det er fornuftig at oppstarten skjer i liten skala, i et miljø som allerede har en rolle innen innkjøpsområdet, f.eks. DiFi eller DSS. En selskapsetablering kan eventuelt gjøres på et senere tidspunkt, når behov og omfang er klarere.

Med vennlig hilsen
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Kristin Juliussen
Juridisk direktør